

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	----------------------------------	---	-----------------------------------	--

A város iskoláinak ügye.

Baja, 1909. február 12.

A legutóbbi közigazgatási bizottsági ülés érdekességét emelte az iskolák ügye, amelyen a királyi tanfelügyelő a következő javaslatot terjesztette elő:

A városi tanácsnak azon előterjesztése, mely szerint a Baja város közönsége által fenntartott róm. kath. iskolák felekezeti jellege megszüntetessék és az 1868. XXXVIII t.-c. 26 §-a alapján községiékké nyilvánítassanak, továbbá Vojnich Dániel apátplébános bizottsági tag és társainak az iskolák községi jellegét megállapító 23626—253/kig. 1908. közgy. számú határozata ellen beadott felebvezésében foglalt észrevételek és indokok, úgy a város közönségének 25644/kig. 1908 szám alatt kelt felterjesztése a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur folyó évi január hó 25-ik napján 154506/1908. szám alatt kelt rendelete folytán a városi közigazgatási bizottságnak mai ülésében beható tárgyalás alá vétetvén, a bizottság a következőképpen **határozott**: Baja város közönsége által fenntartott iskolák felekezeti jellege megszüntetetik és ezek az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 25. § a alapján **községiékké** nyilvánítatnak.

I n d o k o k.

Az 1878. XXXVIII. t.-c. 25. §-ának első bekezdése szerint nem tekintetnek felekezeti iskoláknak azon tanintézetek, amelyek községi vagyontól és jövedelmekből a község összes tagjai által felekezeti különbség nélkül tartatnak fenn. A bajai róm. kath. iskolák a város közönsége által felekezeti különbség nélkül tartatnak fenn. A város közönsége a róm. kath. felekezeti iskolák személyi és dologi kiadásait a város évi költségvetésében előirányozza s az összes kiadásokat a közjövödelemből fedezi. Tehát a város által fenntartott iskolák csak névleg felekezeti iskolák, **tjogilag** községi iskoláknak tekintendők.

A fenti szabály alul a 25. §. második bekezdése kivételt állapít meg. Kimondja, hogy az illető községnek szabadságában áll azon már fennálló *hitfelekezeti iskolákra* nézve, melyek eddigelé a község vagyontól és jövedelméből tartatnak fenn, *az eddigi gyakorlatot fenntartani*. Kérdés az, hogy Baján 1868. decemb. hó 16-ik napján, a népiskolákról szóló törvény életbeléptetése idején, a város által fenntartott iskolák hitfelekezeti, avagy községiékké voltak-e?

Amennyire az emlékezet visszaszálhat az elmúlt idők történetére, azt találjuk, hogy a város közönsége úgy a pátronátusi jogot, mint a tanítóválasztás jogát és az iskolák feletti felügyeleti és rendelkezési jogot felekezeti különbség nélkül gyakorolta s e joga felett a közgyűlés féltő gonddal örködött. Midőn 1867-ben Latinovics Gábor esperesplébános bizottsági tag indítványt terjesztett elő aziránt, hogy a különböző vallásfelekezetek képviselőiből megalakított »tanodai szakbizottmány«-ba kizárólag katolikus vallású képviselők választassanak be, a közgyűlés 5./ alatti határozatával a városi iskolák védelmére kelt és kimondotta, hogy az iskolai hatóságok megalakításánál a régi gyakorlatot fenntartja. Ehhez képest 1867. december hó 5-ik napján 6./ alatt jegyzőkönyv tanúsága szerint a »tanodai szakbizottmány« előadójává a görögkeleti szerb vallású Popovics Döme főjegyzőt és tagjává dr. Ivánovics Pál görögkeleti szerb vallású bizottsági tagot választotta meg. Az iskolák városi jellegét mi sem bizonyítja inkább, mint az 1869. június hó 24-ik napján megejtett iskolaszéki választás eredménye. A jegyzőkönyv tanúsága szerint iskolaszéki tagokká megválasztottak: Herczeg Benő református pap, Greifeneg Boldizsár luteránus pap, dr. Ivánovics Pál gör. kel. és dr. Lemberger Henrik izr. vallású bizottsági tagok. Az az iskola, amelynek iskolaszéke a közgyűlés által alakittatik meg és amelyben minden vallásfelekezet képviselve van: felekezeti iskola nem lehet.

De nem tekinthető vallásfelekezetnek az az iskola sem, amelynek tanítóját a különböző vallásfelekezeti bizottsági tagokból álló közgyűlés választotta meg. A tanítóválasztás jogát anélkül, hogy az ellen a róm. kath. egyház óvást emelt volna, 1882-ig a közgyűlés gyakorolta. A 11./ alatti jegyzőkönyv szerint az 1881. szeptember hó 15-ik napján megtartott közgyűlés tanítókká Vidákovics Benedeket és Bauer Jánost választotta meg. A tanítóválasztás joga csak akkor szállt át az illetékes forumra, midőn 1882-ben, egy konkrét eset alkalmával a kormányhatóság a város közönségének figyelmét a törvényellenes gyakorlatra lelhivta.

Hogy a bajai iskolák, városi jellegűek voltak, kitűnik az 1870. június hó 14-iki közgyűlés 8./alatti határozatából, a mellyel az iskolaszék utasított, hogy a *városi tanítók* képessége és erkölcsi magaviselete felett magának meggyőződést szerezvén, erről a városi tanácsnak tegyen jelentést.

Kitűnik az 1868 évi november hó 1-én tartott közgyűlés 9./alatti határozatából, melyben a közgyűlés azon kérelemmel járult a nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, hogy a *városi iskolák* az állam által átvett gymnásiumban még az idejében megtűressenek. A fenti adatokkal beigazoltnak találtatik, hogy

a város által fenntartott iskolák az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. életbeléptetése idején városi jellegűek voltak. Vajjon jogában állott-e az 1869. évi szeptember hó 29-ik napján megtartott közgyűlésnek az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 25. §-ának 2-ik bekezdése alapján a *városi iskolákat* hitfelekezettüekké nyilvánítani?

Az 1868. XXXVIII. t.-cz. 25. §-ának 2-ik bekezdése értelmében jogában áll azon már fennálló *hitfelekezeti iskolákra* nézve, a melyek eddigelé a község vagyontól és jövedelméből tartatnak fenn, a *regi gyakorlatot* továbbra is fenntartani. Miután tehát a törvény csak azon közvagyonból és közjövödelmekből fenntartott iskolákra nézve az engedi meg a felekezeti jelleg fenntartását, a melyek az 1868. XXXVIII. t.-cz. életbe léptetésekor hitfelekezeti jellegűek voltak.

Miután a város által fenntartott iskolák 1868. évi december hó 16-ik napján a népiskolai törvény életbeléptetése idején, sőt később 1869. június hó 24-ik napján is a 7./ alatti közgyűlési határozat szerint községi jellegűek voltak: az 1868. XXXVIII. t.-cz. 25. §-a 2-ik bekezdésének a hitfelekezeti jelleg fenntartására vonatkozó rendelkezése a közjövödelemből fenntartott városi iskolákra nem alkalmazható, s így a felebvezésben jogforrásként hivatkozott 1869. évi szeptember hó 29-ik napján kelt közgyűlési határozat, a mellyel a városi iskolák hitfelekezettüekké nyilvánítottak, mint törvényenyel ellenkező, a priori érvénytelen és semmis. Az iskoláknak ezen érvénytelen határozatán nyugvó jelegét és szervezetét 4 évtized gyakorlata sem volt képes szentesíteni. A bizottságnak az iskolák feletti törvényes felügyeleti jogánál fogva a törvényellenes gyakorlatot hivatalból észlelnie, s az iskoláknak a népiskolai törvény életbeléptetése idején fennálló, a törvény rendelkezéseinek megfelelő községi jellegét megállapítania kellett.

De meg nem állhat a felebvezésben felhozott azon érvelés sem, mely szerint a város közönsége 1876. január hó 31-ik napján 152. szám alatt kelt átirattal kötelezettséget vállalt aziránt, hogy az iskolák felekezeti jellegét meg nem változtatja. A jelzett átiratban a városi tanács értesíti a kalocsai Érseket, hogy a Tanács, valamint bizton hiszi, hogy Excellenciádnak, az iskolák jelen berendezésének fennállása iránt kifejtett reményei jövőben is visszhangra fognak találni, úgy a Tanács maga részéről is Excellenciád magas személye iránt hálás kegyeleténél és őszinte hódolatánál fogva annak fenntartására nézve minden igyekezetével törekedni, minden időben szent kötelességének fogja ismerni. Ezen udvariassági nyilatkozattal az iskolák felekezeti jellegének fenntartására a város közönsége kötelezettséget nem vállalt. A »hit«, »remény«, és a »törekvés« kötelezettséget meg nem állapít.

Törvényes alapot nélkülöz a felebbezők azon állítása is, hogy a bajai iskolák tulajdonjoga a bajai róm. kath. egyházat illeti meg, s a betétszerkesztés alkalmával tévesen lett a politikai község javára bekebelezve. Az indokolás felhossa, hogy a róm. kath. egyház az iskolákat szubvenció fejében kapta, s így annak tulajdonjoga a bajai róm. kath. egyházat illeti meg.

Azon ténykörülmeny, hogy a város közönsége iskolai célokra a saját, és nem a bajai róm. kath. egyház részére szerzett ingatlant, kitűnik a 12. alatt csatolt közgyűlési határozatból, mely szerint a közgyűlés 1870. október 2-ik napján iskolaház céljaira megvette Wenz János és neje tulajdonát képező ingatlant, a vételár kifizetését azon feltételhez kötötte, hogy a házon levő minden terhek kitöröltetnek és a ház a városra telekjegyzőkönyvileg tehermentesen átíratik.

A város közönsége a közvagyonból és közjövödelmekből emelt iskolák tulajdonjogát soha, senki javára lenem mondott. Az iskolák felett a róm. kath. egyház meghallgatása nélkül szabadon rendelkezett; új iskolákat épített, a régi iskolai épületek rendeltetését megváltoztatta, átalakította anélkül, hogy az ellen bárki óvást emelt volna. Már pedig a szabadrendelkezési jog a tulajdonjog jellegzetes attribútuma.

Miután az iskolák tulajdonjogának megszerzéséhez érvényes cím nem állott a felebbezők rendelkezésére, azt vitatják, hogy a bajai róm. kath. egyház az iskolák tulajdonjogát subventió fejében kapta meg a város közönségtől. De lehet e subventioról szó ott, ahol az iskolák költségeit a legutolsó fillérig a város közönsége viseli? A subventio szó fogalma hozzájárulást, bizonyos szó elérésére szolgáló, de arra nem elegendő anyagi erő pótlását jelenti.

Baja város közönsége a református, evangélikus és görögkeleti szerb iskolákat egy-egy tanító fizetésével, az izraelita iskolákat pedig 4500 koronával segélyezi. Az iskola fentartó egyházak mindaddig, a míg az iskolájukat fentartják, a segély összeget a város közönségtől átveszik, arra tulajdon jogot szereznek, s azzal a város közönségének elszámolni nem tartoznak.

De vajjon hasonló-e az eset a róm. kath. iskoláknál?

A város közönsége a róm. kath. iskola tanítóját, iskola szolgálóit, fűtési, világítási, tisztogatási és javítási költségeit közvetlenül házipénztárából fizeti. Ha az iskolaszéki gondnok részére egy fillér kiutalványoztatik, azzal az iskola fentartó város közönségének elszámolni tartozik. Kit segélyez a város közönsége? A bajai róm. kath. egyháznak nyújt subventiót? Hisz annak egy fillért sem ad.

Elbirtoklásra sem alapíthatják a felebbezők a róm. kath. egyház tulajdonjogát, mert a magánjogunk a használatra átengedett ingatlan tulajdonjogát az elbirtoklás törvénye alul kivételte.

Mindezek alapján a városi tanács előterjesztésének helyt adni s a város által fentartott iskolák községi jellegét megállapítani kellett.

Jelen határozat ellen a kézbesítéstől számított 15. nap alatt Baja város főispánjánál benyújtandó, s a nagyméltóságú magyar királyi vallás és közoktatásügyi miniszterhez intézendő felebbezésnek van helye.

Miről a városi tanács, a kir. tanfelügyelő, a bajai róm. kath. iskolaszék ezennel értesítetnek.

Baja város közigazgatási bizottságának 1909. évi február hó 8-ik napján tartott üléséből.

Ugyanezen kérdés a törvényhatósági bizottság közgyűlése előtt is szerepelt. Mindkét álláspontra hozzászólt a kérdéshez dr. Valentin Emil.

A közigazgatási bizottság ülésén konkrét javaslatot nem terjesztett elő. A dolog érdemi részéhez nem szólott, csupán kifogásolta, hogy a miniszter a törvényhatósági bizottság illetékességét megváltoztatta és a közigazgatási bizottsághoz utalta át. Ezzel a törvényhatóság jogát látja megcsorbitva. Kifogásolta továbbá, hogy a miniszter oly határozat hozatalát rendelte el, amely csupán hozzá főlebbezhető, holott a közigazgatási bizottság olyan határozatot hozhat, amely a közigazgatási bírósághoz is felebbezhető. Végül kifogásolta, hogy a közigazgatási bizottság Vojnich Dániel apátplébános és társai felebbezésének felülbíráásával is foglalkozzék, mert a közigazgatási bizottság nincsen hivatva a törvényhatósági bizottság közgyűlésének határozatát felülbírálni.

Dr. Ambrozovics Lajos főispán is így fogja fel a dolgot és szerinte az utóbbi kérdést csak tanácskozás tárgyává tehetné a közigazgatási bizottság.

A törvényhatósági bizottság közgyűlésén azonban már konkrét javaslatot tett Valentin Emil dr. és kérte, hogy oly intézkedés történjék, mely szerint megállapítatik: A közigazgatási bizottság, vagy a törvényhatósági bizottság illetékes?

A közgyűlés ilyen értelemben is határozott és kiadta az ügyet a jogügyi bizottságnak.

A messinai estély.

A cimben minden benne van: a délolaszországi szerencsétlenek nyomora, Baja város nemesen érző közönségének áldozatra kész részvéte, a szereplőknek fáradhatatlan szorgalmu készültsége és szívet-lelket gyönyörködtető művészete. Szinte bámulnunk kellett azt a művészi szintet, melynek magasságáig a mi arányaink között levő városok közül — bók és dicsekvés nélkül mondhatjuk — ritka város emelkedik.

Az örvendetes nagy látogatottságu estély Magyarász Ferenc tanárnak prologójával kezdődött, melyet egész terjedelmében lapunk legközelebbi számában fogunk közölni.

Az estély komoly, megrázó alaphangulatát kifejező prolog Kollár Vilmának, az ily elegikus tárgynak színezésére kiválóan alkalmas előadásában aligha érvényesülhetett volna jobban, meghatóbban; a rendezőség jól választott, midőn az első, komoly, fájdalmas akordot ily gyakorlott kézre bízta.

Ambrozovics Dezsőnek »Mogyoró« c. bájos, hangulatos kis egyfelvonásos darabjában dr. Koller Imréné özv. Pálné szerepét éppakkora ambícióval, mint amekkora sikerrel játszotta; Irénnek gyönyörűen megkoncipiált szerepébe Buday Irén beleöntötte tudásban és érzésben gazdag egész lelkét, s a szerep szépségeinek megfelelő játékaival elhagyta azt a határvonalat, meddig a műkedvelő alakítások el szoktak jutni. Ezt a demarkacionális vonalat egyébként Spitzer Ilonkának igazán bájos Margitja, a közönségnek őszinte elismerésére szintén

elérte. Urhegyi Jenő Márayja és Scharpf Andor Kobányija sikeresen vetélkedett a felfogás igazságában és az előadás kifogástalanságában a hölgyseréplőkkel.

Alföldy Lászlónak két zongoraszáma — Chopin C-moll Étude-je és Polonaise-je — olyan élvezetet nyújtott, melyet városunk közönsége előtt már nem szükséges bővebben méltatnunk. Ugyanő kísért zongorán Griegnek egy Nocturno-jával Schlesinger Ilonkának szavolatát, Kiss Józsefnek »Hamupipóka« c. szimbolikus költeményét, melynek sejtelmes hangulata a szavalonak gyönyörűen pointírozott, az északi mester borongós zenéje által megfelelően kísért előadásában átragadt a nem is többé füllel, hanem szívvvel hallgató publikumra, melynek lelkesedését a szavaló csak még jobban fokozta Farkas Imrének »Pierre és Ninon« c. megható kis lírai elbeszélő költeményének elragadó előadásával.

A kamara-zenét a Bernhart Sándorból (I. hegedű), Kersch Ferencből (II. hegedű), Kárig Emilből (brácsa) és Kiss Á. Józsefből álló vonós-négyes képviselte Beethoven »Adagio«-jával és Mozart G-moll Rondó-jával, mely utóbbit Kersch tanár zongorán kísért. Ide sorozzuk a Bernhart-testvérek játékát is. (Bruch G-moll concertjének Finálé-ját, hegedűn játszotta Bernhart Sándor, zongorán kísért Bernhart Anna.) Mindeme zeneszámok, melyeket a hasonló műélvezethez szinte nem is szokott bajai közönség, mondhatnám áhítatos csönddel hallgatott végig, ott kezdődtek, ahol a dilettantizmus végződik és helyet ad a vérbeli művészetnek.

A műsor változatosságát Halász Olgának monológja — A hangsúly, Zöldi Mártontól — annál is inkább biztosította, mert biztos és bátor föllépésével, könnyen folyó előadásával és — last not least — igazán elegáns és kedves megjelenésével minden hervadó virágnál szebb és felejthetlenebb jutalmat, szívből fakadó tapsvihart érdemelt.

Sajátságos és a klasszikus kor énekm ívészetét jellemző jelenség, hogy az ének számára nem volt külön műzsája. Ha hallották volna Wagner Ilonkának, Amler zene-tanár tanítványának énekét, melyben a természetadta hangnak selymes légysága, a pianissimo-kban is meglepően tiszta csengése a tanultságúnak sok fáradtságba kerülő, de nem is eredménytelen munkájával egyesült: tudom nem késtek volna a műzsák számát eggyel megszerezni. Énekszámait — Schubert »Vándor«-át és Brigitta dalát a »Kismamá«-ból — Kersch tanár kísért zongorán.

Az előadást Gondinet francia szerzőnek fehér, de amellet kedves humorral át meg átszótt, »Valami hibája van« c. vígjátéka fejezte be, melyben Kolozsváry Leonka enniváló természetességgel adta a magát szórakoztatni nevező, de rendetlenségéből kigyógyulni igyekvő Cecile-t, Utry Ilonka hasonló hűséggel a francia szerzők dédelgetett szobaleány szerepét, míg Hetényi János dr. az orvos szerepét kreált ügyesen, rutinosan. A darab komikumáról Eckert Gyula Balancourt bácsija gondoskodott, nevető izmaink nagy gyönyörűségére.

Az egész előadást vasárnap, j. hó 14-én délután 5 órakor félhelyárakkal megismétlik az ajkai és resiczei szerencsétlenek javára.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az előadásban résztvevő hölgyek közül öten, t. i. Bernhart Annus, Halász Olga, Kollár Vilma, Kolozsváry Leonka és Wagner Ilonka iskolatársak voltak. Egy osztályban mennyi művészi töké!

Az előadás rendezése körül Urhegyi Jenő

képezdei, *Bárdos dr.* és *Magyarász* főgimnáziumi tanárok fáradozatak nagy buzgalommal és szakértelemmel.

Mulasztást követnénk el, ha e helyen meg nem emlitenők *Deutsch Mátyás* vendéglős szíves készségét, ki úgy a termet, mint a fűtést és világitást, a jótékony célra való tekintettel díjtalan bocsájtotta a rendezőség rendelkezésére.

De hogy minden érdemnek magadjuk a megillető elismerést, nem tehetjük, hogy dr. *Ambrozovics Lajos* főispán urnak az egész estély megteremtésének és a legapróbb részletekbe menő rendezésnek érdekében kifejtett lelkes tevékenységét a legőszintébb dicsérrettel ki ne emeljük.

Referens.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1909. február 11

A képviselőház ülése.

Justh Gyula elnök délelőtt 10 órakor nyitotta meg a képviselőház ülését.

Mindenekelőtt megszavazták harmadik olvasásban a földadó javaslatot, amelyet külön küldik meg a főrendiháznak. Ez a körülmény azt involválja, hogy az adóreform törvények nem egyszerre lépnek életbe.

A házadó javaslat tárgyalásánál.

Mezőfi Vilmos a lakás mizériák megszüntetését várta volna ettől a javaslatától. Minthogy a javaslatnak ez a hatása nem lesz, nem fogadja el.

Lázár Pál a fürdőknek kíván kedvezményeket.

Muacsevics Vazul horvátul beszél.

Holló Lajos szerint a házadó javaslatban nincsenek aránytalanságok és ez a mi viszonyainknak a legmegfelelőbb. Indítványozza, hogy a behajthatatlan lakberek után fizetett adók a félnek visszatéríttessenek.

Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb beszédben indokolta meg álláspontját. A százalék a mi viszonyainknak a legmegfelelőbb. A házbéradó kontingentálása nem volna célra vezető. Elfogadja *Holló* indítványát és bejelenti, hogy a házosztályadónál a 2 százalék leszállíttatik másfél százalékra.

Ezután a cím változatlanul elfogadjatik.

Az ülés végén napirendi vita indult meg, amelyet a balpártiak esetleg órákig kihúznak. Arról van ugyanis szó, hogy holnap az ujonc javaslatok kerüljenek napirendre.

Az osztrák kormány változás.

A bécsi *Fremdenblatt* arról ír egy feltűnést keltő cikkében, hogy egyes magyar lapok sajtáságosan fogják fel *Bilinszky* lovag pénzügyminiszterre való kinevezését. Rejtett célzást tesznek arra, hogy *Bilinszky* a bankkérdést rendezni fogja, mert ahhoz tett ígéret köti. *Bilinszky* — úgy mond *Fremdenblatt* — teljes elhatározási szabadsággal bír és semmiféle ígéret nem köti semmiféle irányba.

NAPIHIREK.

Helyreigazítás. Czérnay Imre ur felkért bennünket annak a kijelentésére, hogy ő a közgyűlésen nem szólott a Bárány színházterme ellen, hanem azt mondotta, hogy kis költséggel úgy át lehetne a Bárány termét alakítani, hogy a közönség teljes megnyugvással járhatna oda. A nyári-szinkört ellenezte és pedig a színigazgató érdekében.

Malmok a zajló Dunán. Nagy riadalom volt az elmúlt éjszaka a Hármas-szigetnél. A Duna jege hirtelen megindult és a szigetnél kikötött malmok közül nyolcat elragadott. Özvegy Fehér Lőrincné malmát kiszorította a száraz partra, Nyiraty István malma teljesen eltűnt, két malmot és egy völgyhajót izzé-porrá zúzott. A molnárok kára meglehetősen nagy. Kazal József malmát teljesen összezúzta a jég.

Szurkáló inasok. A tanonc-iskola inasai állandóan panaszra adnak okot. Iskolából zajos magaviseletükkel, duhajkodásukkal, verekedésükkel lehetetlenné teszik az utcán való járást. Tegnap este is csunya jelenet játszódott le a Cirfusz Ferenc-utcában. Amikor az iskolából kijöttek *Blaskovics Gyula* gépész-inas megszurkálta *Mayer János* asztalos-inast.

Szerbiába igyekvő gyerekek. Ma reggel két fiatal gyereket fogott el a rendőrség, akiknek a viselkedése feltűnt. A gyerekek szepegve állottak a kapitány előtt és végre bevallották, hogy a szerb hírek nagyon felizgatták és be akartak állani önkéntes katonának. Az egyik fiú *Wasserlauf Gyula* 11 éves, ez lopott az apjától 140 koronát, a másik *Wilkovics Gyula* 13 éves fiú, aki segített a lopott pénzt elkölteni. A *Wasserlauf* gyereket visszaküldötték apjához Budapestre, a *Wilkovics* fiú szülei intézkedése folytán itt maradt a bajai rokonainál.

Gyilkossági kísérlet Madarason. A madarasi csendőrség letartóztatta *Vig János* madarasi lakost, ki a napokban *Kovács József* huszonöt éves cipész műhelyébe ment és kétszövényű puskájával célba vette *Kovács Józsefet*. Elérkezett az utolsó órád, gazember, — kiáltotta a merénylő s kétszer egymásután elsütötte fegyverét, majd puskatussal többször fejbeütötte a cipészt. A lövések azonban a cipész vastagbőrű csizmáját találták, s a golyók nem hatolhattak a csizmán keresztül. *Kovács* csak az ütések által szenvedett sérülést. A lövések zajára megjelent szomszédok kicsavarták a merénylő kezéből a fegyvert és átadták a csendőrségnek, amely a merénylőt letartóztatta.

Megakadályozott rablás. Özvegy *Csapláros Imréné* szül. *Cserke Rozália* 66 éves bácsalmási lakosnőhöz a napokban nyitott zsebkéssel beállított *Báics Balázs* notorius betörő és követelte, hogy adja ide pénzét és kínálja meg egy liter borral. *Csaplárosné* átadta a bort és míg a rabló a bort itta, hirtelen kifutott a szobából. Fellármázta a szomszédokat, kik berohantak *Csaplárosné* szobájába, hol körülbelül száz korona értékű ingóság feküdt zsákba becsomagolva. Rövid keresés után megtalálták az ágy alatt elbujt rablót is, ki éppen akkor akart elillanni a rabolt zsákmánnyal, mikor rajta ütöttek *Csaplárosné* szomszédjai. A csendőrség a vakmerő rablót vizsgálati fogságba vetette.

Segédszerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL könyvkereskedésében. Szerkesztőség telefon száma: 101. Kiadóhivatal telefon száma: 36.

Előkelő biztosító intézet

bajai vezérképviselőségénél
ügyes és jó megjelenésű
kültisztviselők (üzletszerzők)

nagy javadalmazással
felvételnek.

Ajánlatok küldendők:

Hazai Biztosító Baja.

11670 szám.

1908. tlkvi.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést *Hesser Gyula* bajai ügyvéd által képviselt *Reich Farkas* fiai bej. cég javára *Sauer Jenőné* szül. *Halmay Szeréna* bajai lakos végrehajtást szenvedett ellen 790 korona tőke, ennek 1908. évi augusztus hó 21. napjától járó 5% kamatai 126 korona 50 fillér eddigi, 26 korona 30 fillér ezuttal megállapított és a még felmerülő költségeknek, nemkülönben csatlakozott dr. *Rimler János* bajai ügyvéd által képviselt *Szabó Árpád* bajai lakosnak 5000 korona tőke, ennek 1908. évi augusztus hó 1. napjától járó 6% kamata és 267 korona 65 fillér költségből, továbbá özvegy *Sauer Ferencné* szül. *Jausz Katalin* zombori lakosnak 815 korona tőke, ennek 1908. évi február hó 29. napjától járó 6% kamata és 80 korona 85 fillér költségből, továbbá dr. *Törzs József* szabadkai ügyvéd által képviselt *Kramer Antal* és *T.-sa* szabadkai cégnek 573 korona 10 fillér tőke, ennek 1908. évi október hó 10. napjától járó 6% kamata és 54 korona 20 fillér költségből, végül dr. *Fischhoff Zsigmond* bajai ügyvéd által képviselt *Hornyik Erzsébet* bajai lakosnak 953 korona 70 fillér tőke, ennek 1908. évi augusztus hó 20. napjától járó 5% kamata és 134 korona 30 fillér költségből álló követelése kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. és következő §§-ai, valamint az 1908. évi 51. t.-c. 21. §-a alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó a bajai kir. járásbiróság területén lévő: a bajai 4612. számú betétben A. I. 1—2. sorszám 2597/2. és 2598. hrszám alatt foglalt, Belváros Fő-utcában fekvő ház- és udvarra és kertre 2472 korona kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Baján a telekkönyvi árverési helyiségben 1909. évi március hó 1. napjának délután 3 óráját kitűzi.

A fenti ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-adánál alul eladatni nem fognak.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 15 nap, a másodikat 30 nap, a harmadikat 45 nap alatt, de mindég az árverés napjától számított 5% kamataival együtt a bajai m. kir. adóhivatal, mint birói letétpénztárnál, az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be.

Baja, 1908. évi november hó 28-án.

Dr. Ráos Károly,
kir. járásbíró.

A Fischer Lipót-féle házban

2 üzlethelyiség

május 1-ére, előnyös feltételek mellett,
k i a d ó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Fischer Aladár Szeged
Zsinagóga-utca 17.

A Bende-utca 10 szám alatt levő
Schweiger-féle

p é k ü z l e t

k i a d ó.

Nyirati János.

Egy ujonan épült

H Á Z,

mely 3 szobából, konyhából áll egy
berendezett sütőüzlettel és egy bolt-
helyiséggel

eladó vagy kiadó.

Idősb Stohl József.
Damjanich-u. 28.

A fürdőházban egy négyszobás lakás azonnal kiadó.

Köszvény, csúsz, rheuma, ischias

és hasonló bántalmak ellen legjobb a
hirneves tanárok és orvosok által
tanácsolt

g ő z f ü r d ő.

Akik elfoglaltságuk miatt máskor nem fürdhetnek, vasárnapokon d. u. 1—6-ig meleg medence-fürdőt személyenként 40 fillérért kaphatnak.

Ujdonság! Ujdonság!

12

Compositions
de
Franz Lehár.

Tartalma:

1. Polonaise Royale.
2. Valse américaine.
3. Mazurca.
4. Printemps d' amour, Valse.
5. Danse exotique.
6. Sons d' Ischl, Valse.
7. Ländler.
8. Humeurs d' automne, Valse.
9. Plaisanterie-Polonaise.
10. Valse des fleurs
11. Menuet.
12. Caprice-Valse

Ara: 3 korona 60 fillér.

Kapható:

Ifj. Wagner Antal

könyv-, zenemű- és papírkereskedésében
B A J Á N.

Petőfi Sándor-utca 14-ik számú

H Á Z

1909. május 1-től bérbe kiadó.

Bővebbet

Nánay Lajos
tulajdonosnál.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

Az új magyar bortörvény

a borhamisításnak és a hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló törvény, (1908. XLVII.) valamint a m. kir. földművelésügyi miniszternek erre vonatkozó végrehajtási rendelete.

Szükséges jegyzetekkel és magyarázatokkal ellátta:

Dr. Drucker Jenő

a »Borászati Lapok« f. szerkesztője.

Kapható:

ifj. Wagner Antal

könyv-, zenemű és papírkereskedésében
BAJÁN.

A r a

1 kor.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.

50% megtakarítás!

190 frtért vehet egy tömörfa
hálószoba-berendezést

2 szekrény, 2 ágy 2 éjjeli, 1 mosdó,
tükörrel és márvánnyal

Rosenfeld és Weisz

butor- és kárpitos-üzletében

B A J Á N,

Erzsébet királyné-utca 5. sz.

Mindennemű hálószoba-berendezések: mahagoni, palisander, tölgy és diófából, ebédlő és uri-szoba berendezések jutányos áron kaphatók. Modern tükrös és rézrudas ebédlő divánok, ottománok és szalon garnitúrák állandóan nagyobb mennyiségben vannak raktáron.

Kedvező fizetési feltételek!

Lakást keresek!

Egy hét szobás úri lakást, összes mellékhelyiséggel, a belvárosban május elsejére bérbe veszek.

Cím a kiadóhivalban.